

GEMEENTJE
Hengelo



Gebiedsgericht grondwaterbeheer in Hengelo

ILB-congres

14 februari 2012

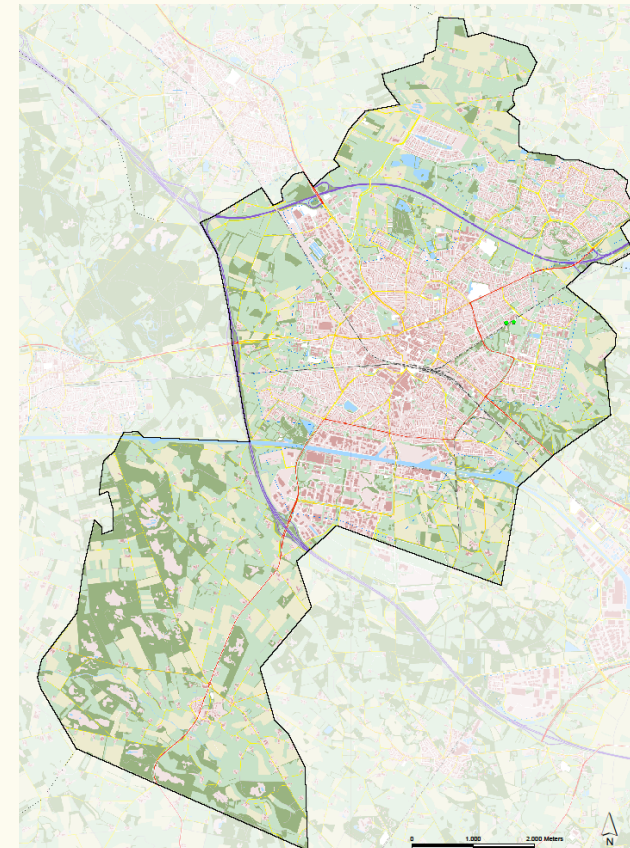
Annemieke van Es-Boeren



Inhoud

- Grondwaterkwaliteit in Hengelo
- Een oplossing zoeken...
- Gebiedsgericht grondwaterbeleid
- De gebiedsgerichte aanpak
- Afkoopstrategie
- Vooruit- en terugblik

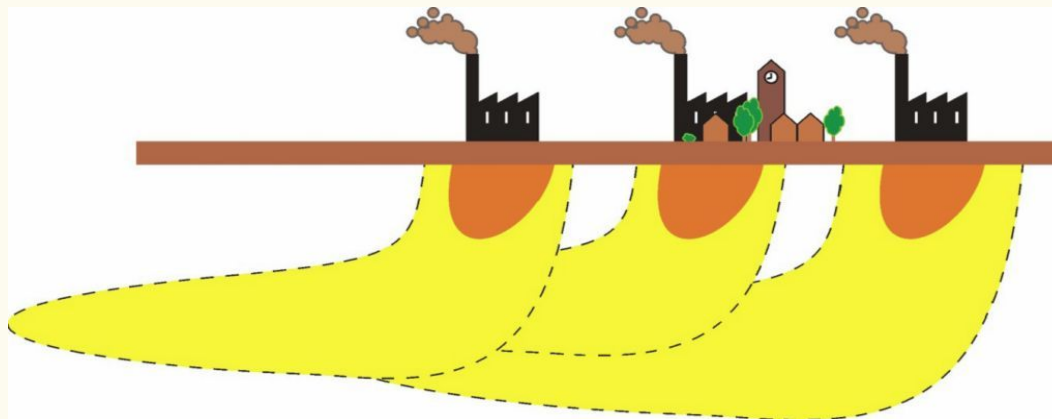
- Hengelo
 - 80.743 inwoners
 - 62 km²
 - Bevoegd gezag Wet bodembescherming





Grondwaterkwaliteit in Hengelo

- Rijk industrieel verleden
- Grootschalige verontreinigingen



- Ruimtelijke ontwikkelingen stagneren
 - Complexiteit van de verontreinigingen
 - Hoge onderzoeks- en saneringskosten





Een oplossing zoeken...

- Gevalsaanpak is ontoereikend
- Oplossing: gebiedsgerichte aanpak
 - Visie op grondwaterkwaliteit (2006)
 - Grondwaterkwaliteitsplan (2007)
 - Grondwateratlas (2008)
- Opstellen beleidsplan en gebiedsbeheerplan (2010)
- Besluitvorming beleidsplan en gebiedsbeheerplan
 - Ontwerpbesluit 17 januari 2012
 - Inzagetermijn van 18 januari t/m 28 februari 2012



Procesbeschrijving

- Initiatief ligt bij beleidsveld Bodem
- Consortium van adviseurs (2009)
 - 3Dimensies, Linearekta en Bioclear
- Interne werksessies (2010 en 2011)
 - Bodemmedewerkers
 - Collega's van Water, Duurzaamheid, RO en Projecten
- Externe betrokkenen (2011)
 - Provincie Overijssel
 - Waterschap Regge en Dinkel
 - Waterwinbedrijf
 - Buurgemeente
 - Belanghebbenden



Beleidsplan Ondergrond

- Uitgangspunten
 - Gemeente is gebiedsbeheerder
 - Probleemeigenaren kunnen deelnemen door afkoop

- Beleidsplan Ondergrond
 - Mogelijk maken van de gebiedsgerichte aanpak
 - Basis voor gebiedsbeheerplan
 - Stelt eisen aan het gebiedsbeheerplan
 - Toetst aan regelgeving KRW

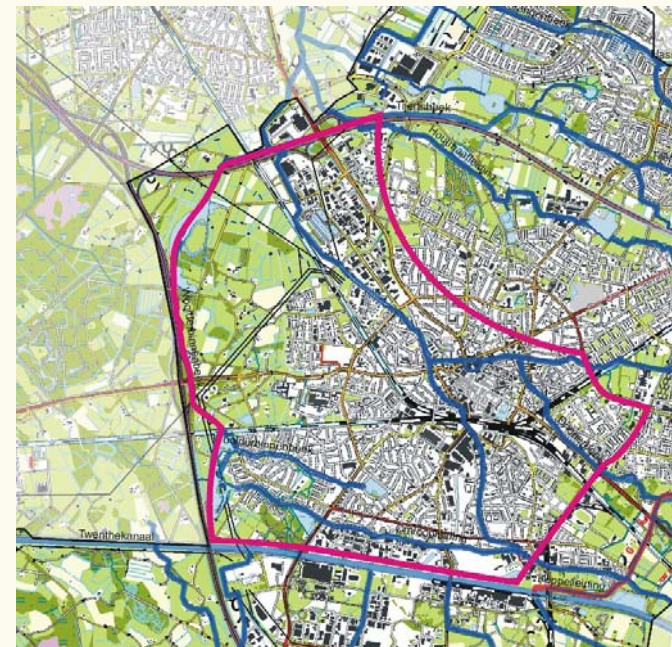




Gebiedsbeheerplan voor het centrumgebied

■ Gebiedsbeheerplan

- Vaststelling beheergebied
- Beschrijving gebiedsgerichte aanpak
- Bescherming van kwetsbare objecten en functies
- Afweging van saneringsvarianten
- Monitoringsplan
- Gebruiksbeperkingen
- Financiën
- Rol en taken gebiedsbeheerder





De gebiedsgerichte aanpak

- Natuurlijke afbraak (NA)
 - Natuurlijke lozing oppervlaktewater (NLO)
 - People, Planet en Profit

- Monitoring
 - Hoe ontwikkelen de pluimen en de grondwaterkwaliteit zich?
 - Wat is de biologische afbraakcapaciteit werkelijk?
 - Kloppen de modellen of is herijking nodig?
 - Ontstaan er geen risico's voor kwetsbare objecten?

- Verwachte duur > 30 jaar
- Fall back scenario is nog niet uitgewerkt



Deelnemen aan de gebiedsgerichte aanpak

- Deelname aan de gebiedsgerichte aanpak is vrijwillig
- Als probleemeigenaren niet deelnemen, dan gevalsgerichte aanpak
- Aantrekkelijk voor probleemeigenaren:
 - Afkoopsom is lager dan kosten gevalsgerichte aanpak
 - Beperkte onderzoekskosten (aard en omvang verontreiniging)
 - Gemeente neemt verantwoordelijkheid probleem over
- Afkoopstrategie
 - Vastgesteld door het college (2010)
 - Generiek toepasbaar
 - Kosten beperken door niet meer onderzoek te doen naar de omvang



Afkoopstrategie

- Is de omvang van de pluim bekend?
 - Afkoopsom bepalen op basis van beschikbare gegevens

- Is de omvang van de pluim niet bekend?

Twee categorieën op basis van geschatte omvang:

 - Pluimen tot 500.000 m³ ("klein")
 - Pluimen vanaf 500.000 m³ ("groot")

- Gebaseerd op onderzoek naar saneringskosten per m³ en inventarisatie van de omvang van pluimen in Hengelo

- Indeling in categorie bepaalt onze ondergrens voor deelname



Afkoopstrategie

- Hoogte van de afkoopsom wordt bepaald door
 - Onderzochte of geschatte omvang van de verontreiniging
 - Inspanning van de probleemeigenaar om nalevering te voorkomen

- Afkoopovereenkomst
 - Verticale begrenzing afkoop (vanaf 3 m-mv)
 - Betaling van de afkoopsom
 - Saneringsplan voor de bovengrond
 - Vrijwaring (publiekrechtelijk en privaatrechtelijk)



Vooruit- en terugblik

- Beleidsplan Ondergrond is sectoraal ingestoken
 - Doel: stagnatie van ruimtelijke ontwikkelingen door grondwaterverontreinigingen wegnemen
 - Vraag uit de markt naar een (snelle) oplossing

- Maar
 - Rekeninghoudend met andere belangen en beleidsvelden
 - Sluit het benutten van de ondergrond niet uit
 - Bedoeld als dynamisch stuk

- En
 - Het is nog niet zo druk in de Hengelose bodem
 - Weinig kansen voor open WKO-systemen



Tenslotte

- Onze ervaring: Denk oplossingsgericht en doe wat je kunt

- Wat gaan we doen in 2012?
 - Aanleg monitoringsnetwerk en eerste bemonstering
 - Probleemeigenaren benaderen over deelname
 - Vangnetgevallen en gemeentelijke bodemproblemen opnemen in de gebiedsgerichte aanpak

- En verder?
 - Gebiedsgericht grondwaterbeleid uitbreiden met andere beleidsvelden
 - Afstemming functies boven en onder maaiveld
 - Doorgroei naar integraal beleid voor de ondergrond

- einde -